

Anna Maria Krajewska

Walka o niepodległość i granice w dokumentacji fotograficznej na przykładzie obrony Lwowa

Celem referatu jest omówienie sposobu, w jaki ujmowany był temat walki o niepodległość i granice niepodległej Polski przez osoby wykonujące fotografie i decydujące o sposobie ich prezentacji w wydawnictwach książkowych. Uwaga zostanie skupiona na obecnie wydawanych publikacjach oraz tych, które pojawiały się na rynku księgarskim w okresie międzywojennym, a więc niemal współcześnie z dokumentowanymi wydarzeniami.

Ze względu na rozległość tematu autorka zamierza zająć się głównie fotograficznymi przedstawieniami wydarzeń, związanych z wojną polsko-ukraińską o Lwów i Galicję wschodnią w latach 1918-1919, ze szczególnym uwzględnieniem jej początkowego okresu – walk o Lwów, trwającym od 1 do 22 listopada 1918 r. W centrum uwagi znajdą się podejmowane przez fotografujących tematy (grupowanie się przedstawień wokół takich zagadnień, jak: walka i jej organizacja, miasto jako bohater i przyczyna wydarzeń militarnych, zawieszenie broni, upamiętnienia poległych itp.), a także analiza konkretnych, wybranych fotografii pod kątem ich dokumentalnego znaczenia. W jaki sposób wzbogacają one wiedzę o wydarzeniach? Na ile ujęcie tematów jest oryginalne, a w jakiej mierze wynika z tradycji legionowej a także wcześniejszej, powstańczej, odnoszącej się głównie do Powstania Styczniowego?

Obrona Lwowa była w okresie międzywojennym tematem szczególnie często przedstawianym w literaturze, zwłaszcza adresowanej do młodego odbiorcy i jako taka stanowiła jeden z filarów wychowania patriotycznego, na równi z literaturą legionową i literaturą poświęconą wojnie polsko-bolszewickiej. Czy obrazy walki przedstawiane w fotografii są zbieżne z ujęciami literackimi, czy też różnią się od nich? Jaki mógł być ich wpływ na odbiorcę? Próba odpowiedzi na powyższe pytania stanowi kontynuację dociekań nad śladami pamięci walk o niepodległość w latach 1914-1921, prowadzonymi już wcześniej przez autorkę.